

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Arezu Azarakhsh

MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄN VAIKUTUKSET ELÄMÄÄN

Liiketalous
2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Arezu Azarakhsh
Opinnäytetyön nimi	Maksuhäiriömerkinnän vaikutukset elämään
Vuosi	2021
Kieli	suomi
Sivumäärä	33
Ohjaaja	Margit Mannila

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia sekä tutkia että jäsenellä yksityishenkilöiden maksuhäiriömerkintöjä sekä pohtia merkinnän vaikutusta ja tuomia haasteita arkiseen elämään. Tutkimuksen tarkoituksena oli selkeyttää lukijalle, mitä maksuhäiriömerkinnällä tarkoitetaan, miten merkintä vaikuttaa elämään ja miten merkintä poistuu luottotietorekisteristä.

Tutkimuksen viitekehys koostui aiheeseen soveltuvalla lainsäädännöstä, oikeuskirjallisuudesta, artikkeleista ja tietokirjallisuudesta. Aineiston tueksi tehty kysely toteutettiin verkkokyselylomakkeella. Teoriaosuuden tarkoituksena oli löytää vastaus siihen, miten maksuhäiriömerkintä vaikuttaa elämässä ja miten sen saamisen voi välttää.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että maksuhäiriömerkintä ei rajoita, mutta vaikeuttaa elämistä. Maksuhäiriömerkinnän myötä uusien sopimussuhteiden solmiminen vaikeutuu ja se ei ole joissain tilanteissa edes mahdollista. Oman talouden tunteminen ja ajoissa velkaantumiseen reagointi estäisi merkinnän syntymisen.

Avainsanat Luottotiedot, maksuhäiriömerkintä, velka, talous, luottotietolaki

ABSTRACT

Author	Arezu Azarakhsh
Title	The effects of credit information register
Year	2021
Language	Finnish
Pages	33
Name of Supervisor	Margit Mannila

The aim of this thesis was to research and analyze individuals credit information register, its effects and the possible challenges that it may bring to everyday life. The objective of the research was to explain what credit information register is, how it effects living and how to get a positive credit information back.

The thesis theory consists of legislation, legal literature, articles and nonfictions. A survey was carried out using an online survey form and its aim was to support the theory. The purpose of the theoretical objective of the theoretical study was to find an answer to how credit information register affects life and how being listed in the credit information register can be avoided.

Based on the research, it can be stated that credit information register does not restrict life, but makes it more difficult. Being listed in the credit information register causes making new contracts difficult and makes some situations impossible. Knowing your own finances and reacting to indebtedness in time would prevent being listed in the credit information register.

Keywords   Credit information, credit information register, debt, finance, credit information act

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ JA LUOTTOTIETOREKISTERI	6
	2.1 Mikä on tämän hetkinen tilanne Suomessa	6
	2.2 Kuinka pitkään merkintä säilyy rekisterissä.....	9
	2.3 Merkinnän synty ja prosessin eteneminen.....	12
	2.4 Velan takaisinmaksu ja velkajärjestely	13
3	MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄN VAIKUTUS	16
	3.1 Pankki- ja vakuutuspalvelut	16
	3.2 Luotot ja osamaksukauppa	17
	3.3 Asuminen	18
	3.4 Merkinnän vaikutus työhön.....	19
4	KUINKA VÄLTÄÄ MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ.....	21
	4.1 Maksusuunnitelma	22
	4.2 Oman talouden tunteminen	23
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	25
	5.1 Maksuhäiriömerkinnän vaikutus arjessa	26
	5.2 Vaikutus mielenterveyteen.....	27
	5.3 Avun pyytäminen	27
	5.4 Vältty maksuhäiriömerkinnältä.....	28
6	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA ARVIOINTI.....	30
	6.1 Jatkotutkimusehdotukset	30
	6.2 Opinnäytetyön prosessi	31
	LÄHTEET	32
	LIITTEET	35

1 JOHDANTO

Luottotietorekisterissä monta vuotta pysyvä maksuhäiriömerkintä on ollut esillä, ja saanut huomiota viime aikoina hyvin paljon. Aihe puhuttaa monia kansalaisia, sillä merkinnät luottotietorekisterissä ovat lisääntyneet vuosien saatossa. Vuoden 2020 lopussa tehdyn tilaston mukaan Suomessa yli 392 000 kuluttajalla on merkintä luottotietorekisterissä, tämä tarkoittaa sitä, että vuoden aikana luku on kasvanut peräti 5 500 henkilöllä. ¹

Opinnäytetyön tarkoitus on avata asiaa enemmän ja tuoda esille maksuhäiriömerkinnän vaikutusta elämään ja siihen, miten merkintä vaikuttaa arkiseen elämään maksuhäiriömerkinnän omaavalta. Opinnäytetyön tukemiseksi toteutetaan sähköinen verkkolomakekysely. Verkkolomakekyselyn tarkoituksena ei ole kerätä suurelta ihmismäärältä vastauksia, vaan tarkoituksena on analysoida syvemmin pienemmän ryhmän vastauksia ja kokemuksia tutkimusaiheeseen liittyen. Kysely tukee aiheen teoreettista osuutta, joka muuten on rakennettu erilaisten ajankohtaisten artikkelien, kirjallisuuden, jo olemassa olevien tilastojen ja tutkimusten sekä säätelevien lakien pohjalta.

---

¹ Suomen Asiakastieto Oy, 2021a

2 MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ JA LUOTTOTIETOREKISTERI

Yksityishenkilön taloudellisen tilanne, hänen kykynsä suoriutua sekä maksaa sitoumuksistaan voidaan tarkistaa luottotietorekisteristä.²

Luottotietorekisterissä olevan maksuhäiriömerkinnän tiedot voidaan tarkistaa ja nähdä mistä laskusta taikka velasta on kyse, minkälainen merkintä on kyseessä sekä mihin asti merkintä on voimassa. Luonnollisten henkilöiden ja yritysten luottotiedot eivät ole julkista tietoa, ja luottotietolaki säätelee, kuka voi tietoja tarkistaa sekä missä tilanteessa näin voidaan tehdä.³

Luottotietojen keräämiseen, tallettamiseen, niiden luovuttamiseen, tuottamiseen sekä keräilyyn ja muuhun käsittelyyn sovelletaan luottotietolakia. Luottotietolailla varmistetaan luotettavien tietojen saatavuus sekä turvataan luottotietojen käsittelyssä yksityisyyden suoja. Lain tarkoitus on myöskin turvata se, että luonnollisten henkilöiden sekä yritysten oikeus tulla arvioituksi on oikeellisten ja asianmukaisten tietojen mukaan.⁴

2.1 Mikä on tämän hetkinen tilanne Suomessa

Vuoden 2020 tilaston mukaan Suomessa 392 200 henkilöllä on maksuhäiriömerkintä luottotietorekisterissä. Luku on 5 500 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna, 2019. Suomen asiakastiedon tilastojen mukaan Suomessa on kirjattu 1,8 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää. Luku on edellisvuoteen verrattuna noin 50 000 merkintää pienempi. Tilastoa katsoessa voidaan huomata, että maksuhäiriömerkinnät ovat tasaisesti lisääntyneet viimeisen kymmenen

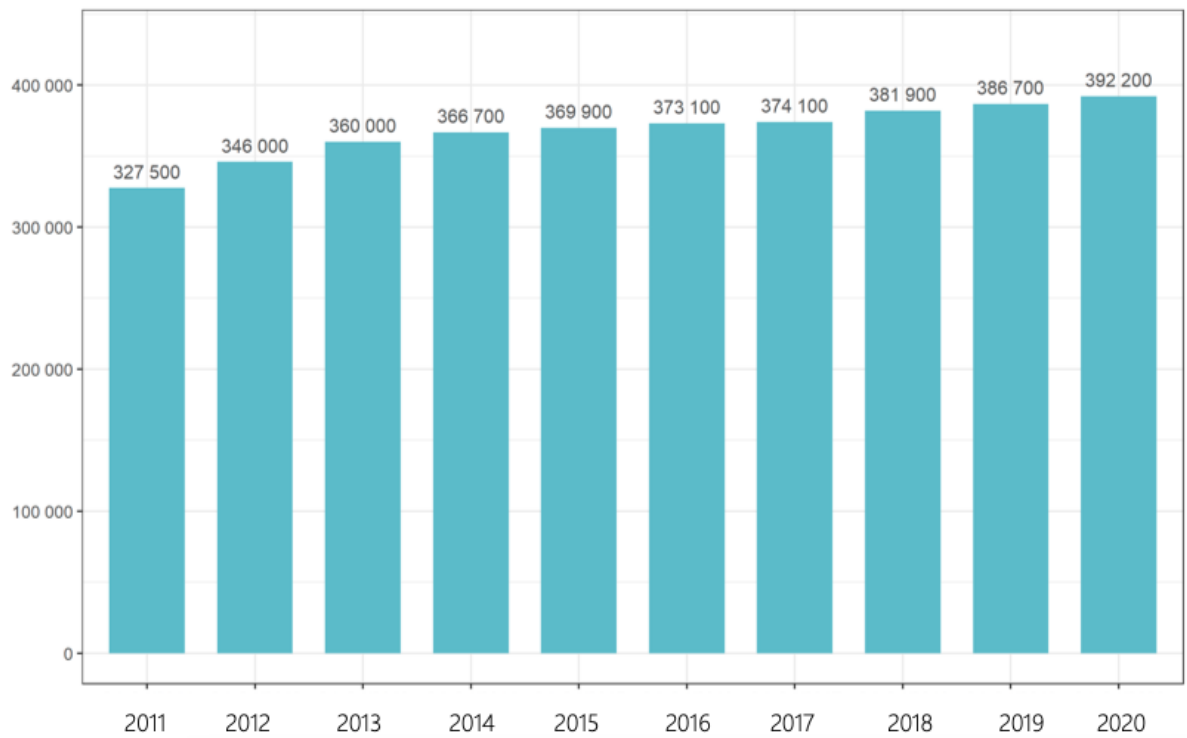
---

² Kuluttajaliitto, 2021a

³ Takuusäätiö, 2021 n.d. a.

⁴ Luottotietolaki 11.5.2007/527 2§

vuoden aikana ja muutos on keskimäärin noin 5 000 uutta merkintää vuodessa (Kuvio 1).⁵

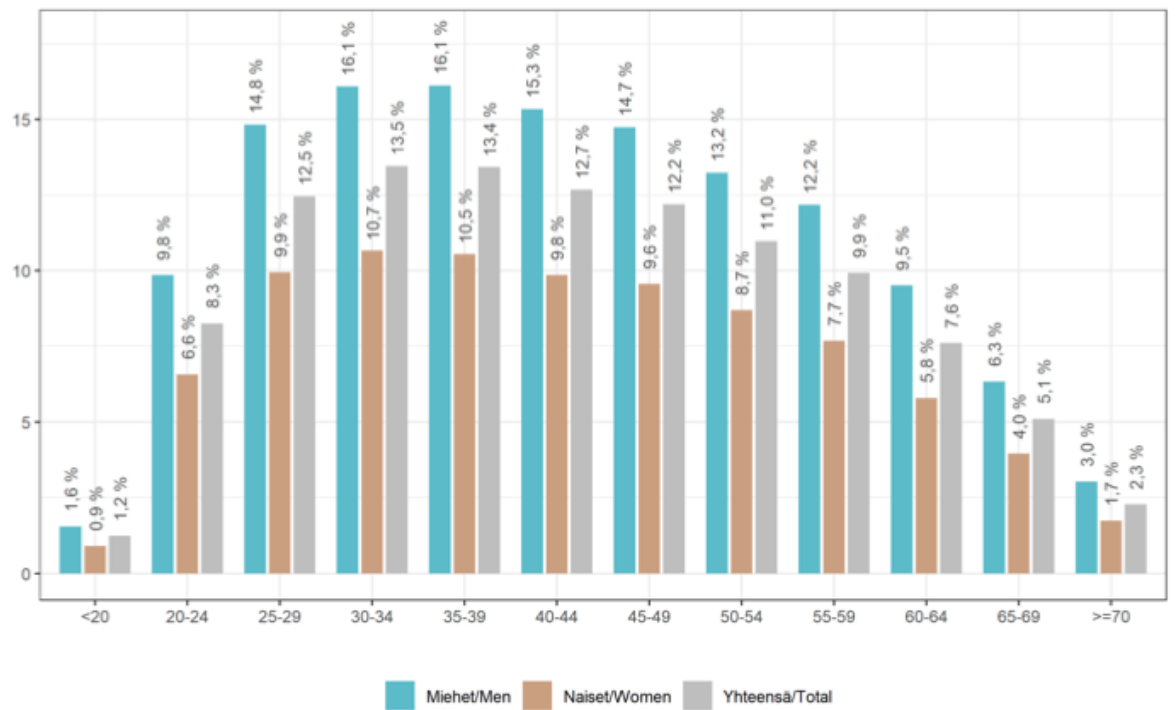

Kuvio 1. Henkilöt, joilla on maksuhäiriömerkintä⁶

---

⁵ Suomen Asiakastieto, 2021b

⁶ Suomen Asiakastieto, 2021b

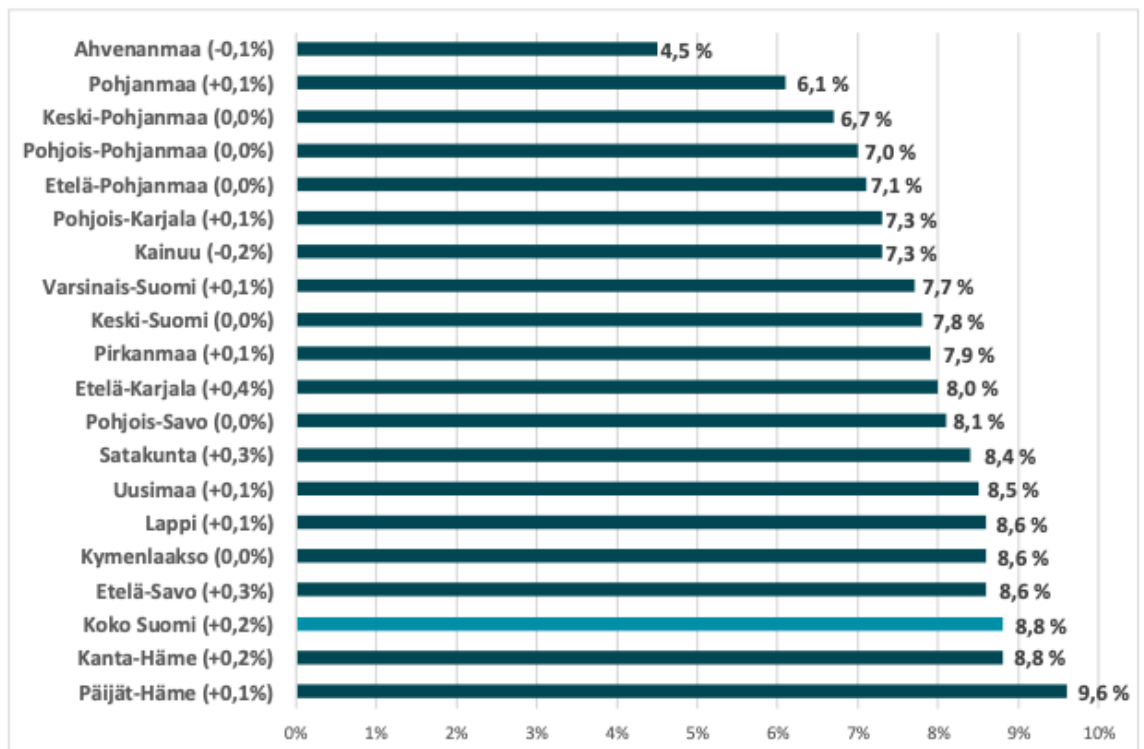

Kuvio 2. Maksuhäiriöiset eri ikäluokissa⁷

Vuoden 2020 tilastojen mukaan eniten merkintöjä luottotietorekisterissä on 25-44 vuotiaiden keskuudessa. Tilaston ikäjakaumasta voidaan todeta, että eniten merkintöjä löytyy juuri työkäisiltä. Tilastossa käy myös ilmi, että miehet saavat naisia herkemmin maksuhäiriömerkinnän luottotietorekisteriinsä (Kuvio 2).⁸ Ero naisten ja miesten tavasta hoitaa oma talous on hyvin selvä ja sukupuolten väliset erot ovat pysyneet keskimäärin samana jo useamman vuoden ajan.

⁷ Suomen Asiakastieto, 2021b

⁸ Suomen Asiakastieto, 2021b

Kuvio 3. Maksuhäiriöisten henkilöiden osuus maakunnittain.⁹

Maakunnittain vuositasolla muutos on hyvin tasaista ja koko Suomen osalta muutos vuositasolla on n. +0,2 %. Vuoden 2020 tilastojen mukaan eniten maksuhäiriöitä on tällä hetkellä Päijät-Hämeellä ja vähiten taas Ahvenanmaalla (Kuvio 3).

10

2.2 Kuinka pitkään merkintä säilyy rekisterissä

Luottotietolain 18 §:ssä on säädetty maksuhäiriömerkintöjen säilyttämisaajat. Pääsääntöisesti voidaan todeta, että maksuhäiriömerkintä säilyy rekisterissä

⁹ Suomen Asiakastieto, 2021b

¹⁰ Suomen Asiakastieto, 2021b

kahdesta viiteen vuoteen. Luottotietorekisterissä olevan merkinnän säilyttämisaika voi pidentyä, jos säilyttämisaikana tulee uusia merkintöjä.¹¹

Käräjäoikeuden riidattomassa velkatuomiossa sekä yksipuolisessa tuomiossa maksuhäiriömerkinnän säilytysaika on kolme vuotta, mutta on mahdollista, että maksuhäiriömerkinnän säilytysaika lyhenee kahteen vuoteen, jos lasku maksetaan ja muita merkintöjä ei ole. Maksuhäiriömerkinnän säilytysaika voi pidentyä neljään vuoteen, jos velalliselle tulee tämän aikana uusia maksuhäiriö merkintöjä. Samanlainen säädäntö koskee myöskin ulosottoviranomaisen toteamaa varattomuuden merkintää.

Kulutusluotossa ja velkajärjestelyssä maksuhäiriömerkintä säilyy luottotietorekisterissä kuukauden ajan siitä ajasta lähtien, kun vastaava merkintä on poistettu luottotietorekisteristä. Velkajärjestelyssä, joka on määrätty raukeamaan velallisen hakemukseen, säilymisaika on kolmekuukautta siitä, kun velallinen on ilmoittanut maksuohjelman rauenneen.

Ulosoton merkinnät poistuvat luottotietorekisteristä, kun ulosottomies tekee peruuttamisilmoituksen, joka koskee pitkäkestoista tai aiheetonta ulosotto velkaa. Muut ulosottotiedot poistuvat rekisteristä, kun rekisterinpitäjä saa tiedon velallisen maksamasta suppeassa ulosotossa perittävänä olevasta velasta, tiedon ulosottoperusteen kumoamisesta, kun ulosottoperusteen määräaika on kulunut umpeen taikka tuomio määräajan jatkamisesta on kumottu.

Velkasaatava voi myös vanhentua ja vanhentumisesta säädetään ulosottokaareissa. Maksuhäiriömerkintä, joka koskee vanhentunutta saatavaa on luottotietolain mukaan poistettava luottotietorekisteristä heti velan vanhennettua. Vanhentunut maksuhäiriömerkintä poistetaan luottotietoyhtiön

---

¹¹ Niemi 2014, 50.

puolesta ulosottomiehen tai velallisen pyynnön perusteella.¹² Velan yleinen vanhentumisaika on kolme vuotta seuraavissa tapauksissa:

1. velan vanhentumisaika katsotaan kuluvaksi ennalta määrätystä eräpäivästä;
2. jollei kauppahinnan taikka muun vastikkeen suorittamisesta ei ole sovittu sitovaa eräpäivää, vanhentumisaika lasketaan siitä päivästä, kun myyjä luovuttaa kaupan kohteen ostajalle tai kun velkoja on täyttänyt oman osuutensa suoritusvelvollisuudesta;
3. Vahingonkorvaus asioissa.

Rikosasioissa velka ei vanhene niin kauan, kun käsittely on vireillä tuomioistuimessa ja siitä voidaan nostaa syyte. Toistaiseksi myönnettyissä ja ehdollisesti syntyvästä velasta taikka velasta, jonka vanhentumisajan alkamisajankohta ei voida katsoa määräytyvän velan vanhentumiseen sovelletun lain 5-7 § nojalla, velka vanhentuu kymmenen vuoden kuluttua, jollei velan vanhentumista katkaista ennen sitä.¹³

Luottotietorekisterin pitäjän tulee ilman aiheetonta viivytystä oikaista luottotietorekisterissä- tai lausunnossa oleva puutteellinen, virheellinen, vanhentunut taikka muutoin harhaanjohtava tieto. Rekisteröitynyt voi myös pyytää rekisterinpitäjää ilmoittamaan virheestä, sille jolle virheellinen luottotieto on annettu.¹⁴

---

¹² Lindström 2014, 28.

¹³ Laki velan vanhentumisesta 15.8.2003/728 4-8§

¹⁴ Luottotietolaki 11.5.2007/527 31§

2.3 Merkinnän synty ja prosessin eteneminen

Jokaisen velan takana on sopimus, minkä johdosta velka syntyy. Toisinaan velan synty voi perustua vahingonkorvaukseen-, vero- tai elatusvelvollisuuteen. Jotta henkilö välttyisi velan syntymiseltä, se vaatii häneltä omia toimia. Tavallisia sopimuksia, joista velka useimmiten syntyy yhteiskunnassamme on ovat, muun muassa asunto- ja opintolainat sekä yksityishenkilön ottamat luotot. Kaikki, mikä sovitaan takaisinmaksettavaksi myöhemmin luokitellaan velaksi.¹⁵ Maksuhäiriömerkintä ei tule ilman ilmoitusta. Merkintä tulee rekisteriin vasta sen jälkeen, kun velkoja hakee velalle maksutuomion käräjäoikeudesta. Maksuhäiriömerkintä voi tulla luottotietorekisteriin kolmella eri tavalla, velkojan ilmoittamana, käräjäoikeuden ilmoittamana tai ulosoton ilmoittamana. Kaikki nämä kolme eroavat toisistaan siinä, miten ne vaikuttavat ja ovat rekisterissä.

Laskun maksamattomuudesta saadaan ilmoittaa luottotietorekisterin pitäjälle sekä tallentaa merkintä rekisteriin seuraavin ehdoin;

1. alkuperäisestä saatavan eräpäivästä on kulunut vähintään 60 päivää
2. laskusta on lähetetty maksukehotus 21 päivää aikaisemmin
3. kulutusluottosopimuksessa on maininta maksuhäiriön ilmoittamisesta rekisterinpitäjälle.

Velkojan tulee ilmoittaa saatavan laiminlyönnistä luottotietorekisterin pitäjälle.¹⁶ Alaikäisten maksuhäiriömerkintöjen kohdalla, luottotietorekisteriin saa tallettaa asiakohtaisesti eritelty ulosottoasia, josta on annettu estetodistus tai tieto

---

¹⁵ Kuluttajaliitto, 2021b

¹⁶ Luottotietolaki 11.5.2007/527 14§

pitkäkestoisesta ulostotosta. Edellä mainitut tiedot ovat tarkoitettu luovutettavaksi luottotoimintaa varten ulosottorekisteristä.¹⁷

Velkojat käyttävät saatavien takaisinsaamiseksi käräjäoikeuden ja ulosoton apuja. Käräjäoikeuden ilmoittama maksuhäiriömerkintä tulee siinä kohtaan, kun velkoja hakee maksutuomion käräjäoikeudesta. Tästä prosessista lähtee kirje ja varoitus merkinnän synnystä velalliselle. Samalla velallinen saa haasteen käräjäoikeudesta, johon ei tarvitse vastata, ellei tiedoissa ole virhettä joka tulisi oikaista.

On myös olemassa maksuja josta ei tule maksutuomiota, vaan ne ovat suoraan ulosottokelpoisia. Näitä laskuja ovat muun muassa kunnalliset terveydenhoitolaskut, päivähoitomaksut ja verot.

Ulostotosta tulee merkintä, kun velallisella ei ole tuloja tai tulot ovat liian pienet suhteessa ulosmittaukseen, velallista ei ole tavoiteltu tai jos tuloja on ulosmitattu vähintään 18 kuukautta yhtämittaisesti viimeisen kahden vuoden aikana.¹⁸

2.4 Velan takaisinmaksu ja velkajärjestely

Velan takaisinmaksua varten on paljon apuja ja keinoja saatavilla, kun velallinen vain ryhtyy tuumasta toimeen ennen kuin tilanne on mennyt liian vaikeaksi. Kun huomataan, että rahat eivät riitä tavallisiin arkisiin menoihin, täytyy heti selvittää tilanne ja katkaista velkakierteeseen joutuminen.

Ensimmäinen keino velkakierteen katkaisemiseen ja raha-asian hoitamiseen on ottaa yhteyttä velkojaan, sopia maksusuunnitelma ja pysyä suunnitelmassa. Maksusta voidaan sopia eriä taikka siihen voidaan pyytää lisää maksuaikaa.

---

¹⁷ Luottotietolaki 11.5.2007/527 15§

¹⁸ Kuluttajaliitto, 2021a

Vapaaehtoisena velkojen takaisinmaksu järjestelykeinona on järjestelylaina. Järjestelylainaan tarvitaan säännölliset ja vakituiset tulot sovitun maksuohjelman ajaksi. On suositeltavaa, että järjestelylainalla maksetaan kaikki olemassa olevat velat pois. Muun muassa pankki, rahoitusmarkkinat ja kotikunnan mahdollinen sosiaalinen luotto myöntävät järjestelylainoja. Takaus voidaan saada ehtojen täytyessä takuusäätiöltä.¹⁹

Velka voidaan myös ulosmitata palkasta tai muusta toistuvaistulosta. Toistuvaistuloja ovat muun muassa eläke, ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha, äitiysraha sekä sairauspäiväraha. Lomarahat, erilaiset työnantajan myöntämät luontaisedut, provisiot ja palkkiot lasketaan myöskin palkkatuloiksi ja näin ollen ulosmitataan. Erilaisia sosiaaliavustuksia ja tukia, kuten toimeentulotuki, asumistuki, työmarkkinatuki ja lapsilisiä ei ulosmitata.

Velalliselle lasketaan ulosmittauksessa suojaosuus. Jos velallisen tulot jäävät suojaosuuden alle, tuloja ei ulosmitata. Tulojen ylittäessä suojaosuuden, siitä ulosmitataan lainmukainen osuus. Palkan ulosmittauksessa, summa lasketaan velallisen nettotulosta eli palkasta, josta on vähennetty työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä veron ennakko pidätys. Velallinen saa ulosmittauksesta ennakoilmoituksen, jossa käy ilmi tiedot perittävästä velasta, ulosmittauksen ajankohdasta sekä suojaosuudesta. Ulosmittauspäätöksen jälkeen ulosottomies ilmoittaa tulojen maksajalle maksukiellosta, jonka perusteella velallisen palkasta tulee pidättää ulosottoon tilitettävä määrä kuukausittain. Tulojen ulosmittaus jatkuu, kunnes kaikki velat on maksettu. Ulosmittauksen aikana velallisella on mahdollisuus maksaa velkansa pois, jolloin ulosmittaus perutaan ja velat rekisteröidään maksetuksi.²⁰

---

¹⁹ Takuusäätiö, 2021, n.d. b.

²⁰ Ulosottolaitos, 2021

Velkajärjestelyä pidetään järjestelykeinoista viimeisimpänä. Tarkoituksena olisi, että velallinen selvittää ja pyrkii ratkaisemaan velan takaisinmaksun muilla keinoin, ennen velkajärjestelyyn hakeutumista. Velkajärjestely myönnetään käräjäoikeudessa ja järjestelyn pituus velasta riippuen on yleisesti 3-5 vuotta.²¹

Takaisinmaksu voi olla pidempi, jos velallinen omistaa omistusasunnon ja hän päättää pitää asunnon. Velkajärjestelyssä ei jätetä velkoja maksuohjelman ulkopuolelle. Kaikki yksittäiset velat ja yksityishenkilön hakemat velat otetaan myöskin huomioon.²²

Velkajärjestelyssä on tarkoituksena selvittää velallisen tulot ja menot sekä selvittää perustarpeisiin tarvittava summa josta ylijäämä maksetaan velkajärjestelyyn velkojen maksamiseen. ” Velkajärjestelyssä velallisen on käytettävä velkojensa suorituksiksi kaikki ne tulot, joita hän ei tarvitse välttämättömiin elinkustannuksiinsa ja elatusvelvollisuudesta aiheutuviin menoihin (maksuvara) ”²³

---

²¹ Talous ja velkaneuvonta, 2020

²² Takuusäätiö, 2021, n.d. b

²³ Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä, Finlex 1993/57

3 MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄN VAIKUTUS

Negatiivinen luottotietorekisteri voi vaikeuttaa ja vaikuttaa elämään monella tavalla. Nykyään luottotietorekisteriä tarkistetaan tietoja yhä useammin eri elämän tilanteissa, kun kyseessä on jonkin muotoisen sopimuksen tekeminen. Maksuhäiriömerkintä luottotiedoissa ei varsinaisesti vaikuta arkeen millään tavalla, mutta asia tulee vastaan, kun asunnon vaihtaminen, uuden sopimuksen sopiminen tai lainan hakeminen ovat ajankohtaisia. Merkinnästä huolimatta peruspalveluita tarjotaan kaikille kuluttajille. Peruspalveluiksi luokitellaan esimerkiksi peruspankkipalvelut, sähkö, vesi ja puhelin- ja internetliittymät. Jos kuluttajalla on tällaisesta palvelusta jäänyt lasku maksamatta, palvelua ei saa ja jossain tilanteissa palvelun saanti voi edellyttää vakuuden tai ennakkomaksun maksamista.²⁴

3.1 Pankki- ja vakuutuspalvelut

Luottolaissa on turvattu kuluttajan oikeus peruspankkipalvelun saamiseen ja jokaisella on oikeus tiliin ja tilin käyttöön oikeuttavaan maksuvälineeseen, esimerkiksi Visa Electron tai debitkorttiin sekä verkkopankkitunnuksiin. Jo olemassa olevaan tilisopimukseen ei voida tehdä muutosta vain maksuhäiriömerkinnän perusteilla, mutta uuden myöntäminen voidaan kieltää. Pankilla on oikeus irtisanoa luotto tilanteessa, jossa kuluttaja on laiminlyönyt luoton hoitamista.²⁵

Laissa ei ole säädetty vakuutusyhtiölle velvollisuutta myöntää kuluttajalle vapaaehtoisia vakuutuksia, joita ovat kotivakuutus ja ajoneuvon kaskovakuutus. Vakuutusyhtiön tulee kuitenkin myöntää lakisääteinen liikennevakuutus, vaikka

---

²⁴ Kuluttajaliitto, 2021c

²⁵ Fine, 2019

luottotietorekisterissä olisikin maksuhäiriömerkintä. Jo olemassa oleva vakuutus ei keskeydy, jos luottotietorekisteriin tulee merkintä, eikä merkintä saa olla automaattinen vakuutushakemuksen hylkäysperuste. Vakuutusyhtiön tulee harkita vakuutuksen myöntäminen maksuhäiriömerkintöjen sisällön perusteella ja mahdollisesti neuvotella asiakkaan kanssa, jotta voitaisiin päästä tyydyttävään tulokseen molemmin puolin. Vakuutusyhtiön tulee ilmoittaa kieltäytymisestä kirjallisesti asiakkaalle lain ja hyvän vakuutustavan mukaisesti.²⁶

3.2 Luotot ja osamaksukauppa

Maksuhäiriömerkintä ei suoraan ole este luoton saamiselle, mutta se vaikeuttaa sitä huomattavasti. Lainan saaminen riippuu merkinnän vakavuudesta ja henkilön taloudellisesta tilanteesta kokonaisvaltaisesti. Pankki ei kuitenkaan myönnä vakuudetonta lainaa ja esimerkiksi asuntolainaan voidaan vaatia normaalia enemmän vakuuksia ja takaajia ja näiden lisäksi maksuhäiriömerkintä voi vaikuttaa lainan korkoon.²⁷

Negatiivisella luottotiedolla ei ole mahdollista ostaa tavaraa laskulle nettikaupoista taikka postimyyntillä. Nettikaupoista tilatut tuotteet tulee maksaa joko ennakkoon tai postiennakolla ennen kuin tavara luovutetaan.²⁸ Opintolaina on laina, jolla on valtion takaus. Maksuhäiriömerkinnällä ei ole vaikutusta Kelan myöntämään lainantakaukseen, mutta pankki josta haetaan opintolaina voi kieltäytyä sen myöntämisestä maksuhäiriömerkinnän vuoksi. Opintolainan takaisinmaksu ja lainan korko sovitaan oman pankin kanssa.²⁹

---

²⁶ Fine, 2019

²⁷ Kuluttajaliitto 2017d, 21

²⁸ Kuluttajaliitto 2017d, 21

²⁹ Kela 2021

3.3 Asuminen

Jos vuokralaiselle tulee vuokrasuhteen aikana maksuhäiriömerkintä luottotietorekisteriin, se ei vaikuta vuokrasopimukseen mitenkään. Tilanne vaikeutuu ja hankaloituu kun ajankohtana tulee uuden asunnon vuokraaminen ja varsinkin jos maksuhäiriömerkintä on vuokrasaatavien erääntymisestä.

Joonas Orava ja Olli Turusen kirjoittamassa kirjassa on tuotu vuokranantajan kantaa esille asiasta. Kirjassa *Osta, vuokraa, vaurastu* Orava ja Turunen ovat listanneet erilaiset vuokralaisstereotyytiat. Orava ja Turunen tuovat kirjassa hyvin selvästi mielipiteensä esiin siitä, että maksuhäiriömerkintäinen vuokralainen ei ole paras mahdollinen vuokralaisehdokas, ja näin ollen vuokranantajan kannattaakin tarkistaa omalla kuluvaluullaan vuokraehdokkaan luottotiedot henkilötunnusta käyttäen. Vuokranantajan kuitenkin kannattaa ottaa huomioon ehdokkaan merkintä ja laatu. Vuokranantajan tulee olla erityisen varovainen, jos luottotietoihin on tullut merkintä vuokrasaatavista.³⁰

Suomen vuokranantajat Ry:n lakimies Sanna Hughes tuo asiaan vähän pehmeämpää näkökulmaa. Orava ja Turunen sekä Hughes jakavat tärkeimmistä seikoista samoja mielipiteitä, mutta artikkelissaan *Maksuhäiriö ei ole vuokrasuhteen este* Hughes huomauttaa, että maksuhäiriömerkintä ei aina ole este toimivalle vuokrasuhteelle. Artikkelissaan Hughes suosittelee aina vuokralaisehdokkaan tapaamista ennen lopullisen päätöksentekoa. Vuokranantaja voi tarvittaessa vaatia enintään kolmen kuukauden vuokraa vastaavaan vakuuden sekä takaajaa joka tuo vuokrasuhteelle entistä enemmän

---

³⁰ Orava J & Turunen O. 2016.

lisäturvaa. Hughes suosittelee myös takaajan luottotietojen ja maksukyvyn tarkistamista.³¹

Vuokranantajat jakavatkin hyvin pitkälle samoja mielipiteitä ja näkökulmia siitä, että merkintä luottotiedoissa herättää aina epäilyksen vuokralaisehdokkaan maksukyvyistä. Vuokranantajan tulee kustantaa vuokrasaatavilla vuokrauskohteen kuluja. Jos vuokralainen jättää saatavia maksamatta vuokranantajan vastuulle tulee iso taloudellinen taakka. Tämän takia on hyvin ymmärrettävää miksi vuokranantajat ovat hyvin tarkkoja luottotiedon tarkastamisen suhteen, vaikka toisaalta merkintä ei aina ole näyttö henkilön sen hetkisestä maksukyvyistä suorittaa vuokrasaatavat ajallaan.

3.4 Merkinnän vaikutus työhön

Jossain määrin työnteko voi vaikeutua maksuhäiriömerkinnän myötä. Jos työntekijän työkuvaan kuuluu käsitellä rahaa, tehdä työtä valvomattomasti yksityiskodeissa tai tehdä taloudellisia päätöksiä voi työnantaja tarkistaa luottotiedot lain nojalla. Luottotiedoissa olevaa merkintää ei tarvitse erikseen työhaun yhteydessä mainita, eikä työnantaja tarkista sitä jokaiselta hakijalta, vaan vain siinä kohtaa, kun hakija on tullut valituksi töihin. Luottotietojen tarkastamiseen tulee olla työnkuvan luottamuksellisuuden antama peruste.³²

Työilmoituksessa tulee olla maininta, mikäli työtehtävä edellyttää työnhakijalta virheetöntä luottotietorekisteriä ja luottotietojen tarkastamista. Työnantajan tehtävänä on omalla kuluvastuullaan hakea henkilötunnusta käyttäen työnhakijan tiedot. Töissä, johon sisältyy itsenäistä harkinta- ja päätäntävaltaa erinäisiin talouteen liittyvissä asioissa, työnantajalla on oikeus tarkistaa luottotiedot.

---

³¹ Hughes, 2018

³² Kaukonen, 2018

Luottotiedot voidaan tarkistaa myös, kun työntekijä tekee töitä valvomattomasti yksityiskodeissa.³³

---

³³ Työsuojelu.fi, 2015

4 KUINKA VÄLTÄÄ MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ

Varmin tapa estää maksuhäiriömerkinnän synty on tuntea oma talous ja rahan kulutus sekä tiedostaa viisaan rahankäytön merkitys. Kuluttajaliitto on julkaissut vuonna 2016 talousoppaan, jossa neuvotaan miten priorisoida kuukauden kulut, jotta pahemmilta vahingoilta vältytään. Talousopas neuvoo priorisoimaan käytössä olevan maksuvaran seuraavasti; vuokra, vesi, sähkö, välttämättömät menot ja viimeisenä muut laskut. Pienet laskut ja kalliin koron omaavan luoton kannattaa maksaa ensin pois.³⁴

Takuusäätiön sivulla neuvotaan listaamaan olemassa olevat laskurästtit ja velat sekä miettimään jokaisen kohdalla seuraukset maksamatta jättämisestä, jolloin tärkeysjärjestys löytyy helpommin. Tärkeintä on, että täsmällisellä maksusuunnitelmalla turvataan asuminen sekä normaalin arjen sujuminen.³⁵

Kunnat järjestävät myöskin talous- ja velkaneuvontaa. Talous- ja velkaneuvonnan tarkoitus on:

1. antaa yksityishenkilölle yksilöllistä tietoa ja neuvoa talouden ja velan hoidosta;
2. taloudenpidon suunnittelua;
3. etsitään erilaisia ratkaisumahdollisuuksia velallisen talouteen liittyvissä ongelmissa ja avustetaan velallista tekemään velkojien kanssa sovinto;
4. neuvotaan ja avustetaan velkajärjestelyyn liittyvissä asioissa, varsinkin velkajärjestelyhakemuksen sekä muiden tarvittavien asiakirjojen laatimisessa;

---

³⁴ Kuluttajaliitto, 2016e

³⁵ Takuusäätiö 2021 n.d. c.

5. velallisen tarvittaessa oikeudellista apua, hänet neuvotaan oikeaan paikkaan.

Kuntien järjestämä talous- ja velkaneuvonta on maksutonta.³⁶

4.1 Maksusuunnitelma

Aina ei ole taattua, että laskun maksaminen onnistuu eräpäivään mennessä, ja jos näin käy tulee itse olla ajoissa asialla ja olla yhteydessä laskun lähettäjään. Uuden maksusuunnitelman sopiminen on ensimmäinen askel maksuhäiriömerkinnän välttämiseksi. Oma-aloitteisuutta arvostetaan, eikä näin ollen tarvitse tinkiä välttämättömistä menoista. Takuusäätiö neuvoo ottamaan laskun lähettäjään yhteyttä, kun tilanteesi on seuraava;

1. rahatilanteesi on tiukka, ja näyttää siltä että ne eivät riitä laskun maksamiseen eräpäivään mennessä
2. tarvitset lainaa laskun maksamiseen
3. rahasi eivät riitä kuukauden välttämättömiin menoihin, kuten ruokaan.

Laskun alkuperäinen lähettäjä ei aina välttämättä suostu uuteen maksusuunnitelmaan, mutta perintätoimistonkin kanssa on mahdollista sopia uudesta maksusuunnitelmasta laskun suhteen. On tärkeää suostua vain itselleen sopivaan suunnitelmaan ja sopimukseen, sekä kustannukset tulee selvittää ennen sopimuksen hyväksymistä. Maksusuunnitelmaan voi vaikuttaa aina palkan ulosmittaukseen asti.³⁷

---

³⁶ Laki talous- ja velkaneuvonasta 813/2017 1§

³⁷ Takuusäätiö 2021 n.d. d.

4.2 Oman talouden tunteminen

On selvää, että asumiseen ja elämiseen tarvitaan rahaa sekä kykyä maksaa omat kustannukset. Yleisin tulon lähde on palkka, mutta jos on kykenemätön työntekoon on valtiolta mahdollisuus saada erilaisia tukia ja etuuksia, jolla pidetään huolta, että jokaisella on turvattu riittävä elintaso. Kohtuullisen palkan avulla eläminen on huomattavasti helpompaa kuin tuilla eläminen, mutta suurempi varallisuus myös voi aiheuttaa helposti yli varojen elämistä. Tämän takia kannattaa säännöllisesti tarkkailla tulojen ja menojen suhdetta, jotta ei elettäisi yli varojen. Vaikka omaiset vakituiset tulot, kannattaa säästöä kasvattaa sen verran, että palkan ollessa pienempi pärjäisit säästöillä ilman velkaantumista kunnes löydetään ratkaisu.³⁸

Pakollisiin menoihin olisi hyvä aina varata palkan- tai muuna tulopäivänä tarpeeksi rahaa, sekä pitää huoli siitä, että pakolliset maksut hoidetaan ajoissa. Pahan päivän varalle tulisi olla aina varautunut ja pienikin muutos palkkaan, työtunteihin tai yllättävä lomautus voivat aiheuttaa suuren loven taloudelliseen tilanteeseen. Jos on olemassa omaisuutta, esimerkiksi auto tai asunto, johon voi tulla yllättäviä korjaustarpeita, tulisi nämäkin ottaa huomioon tulojen säästöissä. Hyvällä säästöllä turvataan myöskin kyky maksaa osamaksut takaisin, jos suuremmat hankinnat on tehty luotolle. Pahimmassa tapauksessa pieni säästö ja muutos tuloissa voivat aiheuttaa hyvin nopeasti velkakierteen ja maksuhäiriömerkinnän syntyminen on helpompaa. Säästöjen avulla sinulla on jousto- ja päätäntävaltaa omaan talouteen.

---

³⁸ Henriksson & Leinonen, 2018, s. 30-52

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerätty tieto erilaisista tapauksista, jotka tukevat ja helpottavat tutkintakysymyksiin vastaamista. Opinnäytetyössä tuotiin esille ja perehdyttiin muun muassa luottotietorekisterin tarkoitukseen ja toimintaan sekä maksuhäiriömerkintöihin. Teoriaosuuden lisäksi opinnäytetyötä tukee kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus. Kyselyn avulla tuodaan konkreettista tietoa kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen. Tällä tavoin teoriaosuus voidaan sitoa yhdeksi laadullisen kyselyn avulla.

Kyselyyn vastasi kahdeksan henkilöä ja ikäjakauma vastanneiden kesken oli 24-31 ja sukupuoli jakauma oli kolme naista ja viisi miestä. Heillä seitsemällä on edelleen merkintä luottotietorekisterissä ja yhdeltä se on poistunut.

Opinnäytetyön kaksi keskeistä aiheita ja tutkimuskysymystä olivat:

- maksuhäiriömerkintä ja sen vaikutukset
- kuinka välttää maksuhäiriömerkintä

Opinnäytetyöhön on käytetty lähteenä Suomen lakia, alan kirjallisuutta ja eri tahojen tietolähteitä ja ajankohtaisia nettijulkaisuja. Teoria aiheen myötä edellisiä lähteitä käyttämällä lähdettiin koostamaan vastauksia työn keskeisiin tutkimuskysymyksiin.

Vuosi vuodelta maksuhäiriömerkinnät ovat olleet yhä enemmän esillä ja opinnäytetyö on ajankohtainen myös vuonna 2021. Koronapandemian myötä taloudellisia vaikeuksia on ollut sekä yksityishenkilöiden että yritysten keskuudessa. Huono taloudellinen tilanne yrityksillä aiheuttaa myös haittaa henkilöstönkin taloudessa.

Palkanmaksun viivästyminen, työtuntien väheneminen, lomautukset ja muut yllättävät tilanteet työssä voivat mahdollisesti johtaa tilanteisiin, jossa omaa

kulutusta on pohdittava ja harkittava tarkoin, miten rahansa käyttää, jotta välttyttäisiin velkakierteeltä ja pahimmassa tapauksessa maksuhäiriömerkinnältä.

5.1 Maksuhäiriömerkinnän vaikutus arjessa

Opinnäytetyöhön kerättiin teoreettista tietoa maksuhäiriömerkinnän vaikutuksesta yksilön arkiseen elämään. Tehdyn kyselyn tarkoitus oli myöskin avata tätä aihepiiriä lisää ja kuulla yksilöiltä henkilökohtaista kokemuksia ja näkemyksiä asiaan.

Teoriaan kerätty tieto tuo esille, kuinka maksuhäiriömerkintä vaikuttaa muun muassa uusien vuokrasuhteiden solmimiseen, osamaksulla ja laskulla ostamiseen, erilaisten vakuutusten saantiin, lainojen sekä luottokorttien saamiseen. Kaikki kyselyyn vastanneet olivat myöskin tuoneet esille juuri näiden seikkojen vaikeuden arkisessa elämässä. Uuden asunnon vuokraaminen nykyaina edellyttää myös kotivakuutuksen ottamisen sekä usein uusien huonekalujen ostamisen. Tämän myötä tilanne hankaloituu entisestään, jos yksilöllä ei ole säästöjä maksamaan edellä mainituista ennakkoon maksut.

Moni kysymyksiin vastanneista myös mainitsivat peruspalveluiden saamisen vaikeuden. Puhelin ja internet liittymien avaaminen voi useimmiten tarvita vakuuttaa taikka ehdotetaan suppeampaa sopimusta asiakkaalle.

Erialaisten lainojen saaminen vaikeutuu huomattavasti ja jossain tapauksissa on mahdotonta saada luottoa ennen kuin maksuhäiriömerkinnät ovat poistuneet luottotietorekisteristä. Asuntolainaa hakiessa merkintä tarkistetaan aina ja maksukyvyyn arvioinnissa sillä on hyvin suuri vaikutus luoton päätökseen. Asiakkaalle voidaan tilanteen mukaan tarjota luottoa suuremmalla korolla tai vakuudella.

Opiskelija saa Kelalta valtion takauksen opintolainaan, mutta pankki saa itse

tehdä päätöksen lainan myöntämisestä. Tämä voi koitua vaikeaksi tilanteeksi opiskelijalle ja opintojen etenemiselle. Kyselyyn vastanneista kolme henkilöä olivat vastanneet kokeneensa haasteita ja pettymyksiä merkinnän vaikutuksesta asuntolainaan. He kokivat, että merkinnän saanutta tulisi kuulla enemmän tilanteeseen liittyen ja nykyistä taloudellista tilannetta, varsinkin tilanteissa, jossa merkintä on useamman vuoden vanha ja hakijalla on näyttöä positiivisesta maksuvarasta.

Luottotietorekisteriä pidetään hyvin usein pelkkänä näytteenä yksilön kyvystä suoriutua maksuista, kun rekisteristä ei tule esille merkinnän syytä tai sen saaneen tilannetta. Se mikä voi olla yksilölle ilman maksuhäiriömerkintää itsestään selvyyttä, esimerkiksi osamaksulla ostaminen, vakuutuksien avaaminen kaikkineen bonuksineen voivat olla vain merkinnän saaneella haaveena siihen asti kun merkintä poistuu rekisteristä.

5.2 Vaikutus mielenterveyteen

Useimmat kyselyyn vastanneet kokivat häpeää ja eristäytymistä yhteiskunnasta maksuhäiriömerkinnän vuoksi. Merkinnällä ja velalla on myös vaikutusta henkiseen terveyteen. Suomessa kansalaisten kesken vallitsee omanlainen ylpeys henkilökohtaisista raha-asioista ja usein pyritään peittämään maksuvaikeudet. Velka ja maksuvaikeus nähdään usein pahana asiana ja niihin suhtaudutaan häveliäästi perehtymättä siihen, että yksilön velkaantumisen takana voi olla terveydellisiä ongelmia tai esimerkiksi yllättävä muutos taloudelliseen tilanteeseen, kuten ero tai työttömäksi jääminen.

5.3 Avun pyytäminen

Velkaan ja sen tuomiin vaikeuksiin on erilaisia apuja tarjolla, mutta avun tarpeessa olevat kokevat haastavaksi pyytää ja ottaa apu vastaan. Tästä seuraa hyvin usein tilanne, joka eheytyy hyvin vaikeaksi ja puhtaan luottotiedon takaisin saaminen vie useamman vuoden aikaa. Kyselyyn vastanneista kaikki

mainitsivat kärsineensä mielenterveysongelmista maksuhäiriömerkinnästä johtuen jollakin tasolla. Esille tuotiin syyksi muista syrjäytyminen häpeän tunteen takia, arjen vaikeutumisen tuomat paineet ja ahdistus vaikean taloudellisen tilanteen takia. Vastanneet myös kokivat jäävänsä syrjälle kaikesta, eikä heidän ahdinkoaan kuulla ja nähdä edes velkasaneerauksessa ja takaisin maksusuunnitelmissa. Teoriaa tutkiessa ja aineistoa kerätessä tuli hyvin usein vastaan myös muiden tahojen mielipiteitä merkinnän poistumisajasta. Lähes kaikki, joilla on merkintä rekisterissä tai joilla on jossain kohtaa elämää ollut merkintä olivat sitä mieltä, että merkinnän tulisi poistua heti kun velka on saatu maksettua jotta yhteiskuntaan pääsisi takaisin ja arkinen elämä helpottuisi.

Ne henkilöt ja tahot, joilla ei ole henkilökohtaista kokemusta merkinnän vaikutuksesta elämään kokivat sen hyväksi, että merkintä pysyy rekisterissä vielä velan maksamisenkin jälkeen, jotta voitaisiin estää yksilön uudelleen velkaantuminen. Molemmat näkökulmat asiaan olivat hyvät, mutta merkinnän olemassa olo luottotietorekisterissä, joka vaikeuttaa velkansa hoitaneen elämää kuulostaa ja onkin epärealistista.

5.4 Vältä maksuhäiriömerkinnältä

Tutustumalla siihen, mikä johtaa maksuhäiriömerkintään voimme edelleen todeta, että maksuhäiriömerkintä ei ilmesty rekisteriin lyhyessä ajassa. Saatavasta lähtee aina maksumuistutus ja niihin reagoimatta jättäminen vie asian perintätoimiston käsiteltäväksi. Yleensä vielä tässäkin tilanteessa on hyvä mahdollisuus pelastaa tai korjata tilanne ja sopia itselle sopiva maksusuunnitelma, mutta jos perintätoimistolta tullee maksu kehoitukseen ei reagoida asia siirtyy ulosottoon ja sitä kautta luottotietoihin laitetaan merkintä maksuhäiriöstä. Jokaisen tavoitteena tulisi olla selvittää lasku asiat aina varhaisessa ajassa ja olla tuntematta häpeää vaikeasta taloudellisesta tilanteesta. Rehellisyys asiassa auttaa pitkällä tähtäimellä.

Opinnäytetyön tarkoitus on tuoda esille maksuhäiriömerkinnän tuomat haasteet ja koota itseensä yleisiä keinoja, joilla voidaan taata itselle terveellinen ja positiivinen talous. Näitä ovat:

1. Tarkkaille kuukausittaisia pakollisia menoja. Priorisoi niiden saatavien maksaminen aina palkan- tai muun tulon maksupäivään. Pitämällä huoli siitä, että sinulla on asunto ja asunnossa on ruokaa, vettä ja sähköä, pidät huolta omasta hyvinvoinnistasi. Jos koet vaikeuksia näiden saatavien maksamisen kanssa, ole heti yhteydessä velkojaan ja sovi parempi eräpäivä maksusta.
2. Kartoita ja selvitä säännöllisin väliajoin oma taloudellinen tilanne. Jos koet, että kuukauden lopussa rahasi ovat hyvin vähissä, eikä säästöön tullut kerättyä pahan päivän varalle, on syytä huolestua ja tarttua asiasta kiinni ennen kuin tilanne riistäytyy käsistä. Listaa ylös tulosi ja menosi ja minne olet velkaa.
3. Yhdistele velat. Jos sinulla on useampi velka, perehdy ja kysy onko mahdollista yhdistellä lainat yhdeksi, jolloin voit säästää useamman euron koroissa ja lainankuluissa.
4. Tilanteesi ollessa jo niin vaikea, että yksin on vaikea selviytyä, hae apua niin nopeasti kuin mahdollista. Et ole asiasi kanssa yksin, eikä sinun tarvitse olla yksin. Kuntasi tarjoaa talous- ja velkaneuvontaa sekä ohjaa sinut oikeaan suuntaan, jotta pääset takaisin vapaampaan taloudelliseen tilanteeseen eikä vahinkoa synny useammaksi vuodeksi.
5. Jos velkaantumisesi taustalla on pitkittynyt sairaus, mielenterveyden oireet tai addiktio, itsestä tulee pitää huolta, jotta omasta taloudesta pystyy pitämään huolen. Jokainen askel terveempään ja turvallisempaan henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin vievät pitkälle elämässä.

6 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA ARVIOINTI

Kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän tavoitteena ja pyrkimyksenä on tuottaa mahdollisimman luotettavaa tietoa tutkittavasta aiheesta. Luotettavuutta arvioidaan reliabiudella ja validiudella. Jos kaksi tai useampi samasta aiheesta tehty tutkimus tuottaa saman tutkimustuloksen, voidaan katsoa tutkimustuloksen olevan reliabele. Tutkimuksen kyetessä mitata sitä, mitä oli tarkoitus mitata, voidaan tutkimus katsoa validiksi.³⁹

Opinnäytetyössäni tutkimustuloksen uskottavuutta heikentää vähäinen vastausmäärä tehtyyn kyselyyn, eikä tutkimusta tästä syystä voi pitää yleistettävänä. Kyselyyn tulleet anonyymiset vastaukset lisäävät kuitenkin tutkimukseen uskottavuutta siltä osin, että kyselyyn vastanneet olivat kokemuksiansa perusteella antaneet samanlaisia tietoja kuin aineistoista hankituista tiedoista. Tutkimus on myös siltä osin reliabele, sillä jos tutkimus tehtäisiin uudelleen, vastaukset tutkimuskysymyksiin olisivat lähestulkoon samankaltaiset. Tutkimukseen on käytetty ajantasaista lainsäädäntöä, tietokirjallisuutta, artikkeleja sekä luotettavaa oikeudellista aineistoa. Uskottavuutta lisää myöskin muiden samankaltaisten tutkimusten tutkimustulokset.

6.1 Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksen aiheeseen voisi tehdä jatkotutkimuksen, jolla voitaisiin tutkia tietyn ikäryhmän maksuhäiriömerkintöjä ja vaikutusta sen ikäryhmän elämäntilanteeseen. Tällä tavoin saataisiin kattavampi tieto maksuhäiriömerkinnän vaikutuksista nuorten elämään ja merkinnän

---

³⁹ Hirsjärvi, Remes, Sajavaara. 2004, 216

vaikutuksesta elämän ajankohtaan, jolloin erilaiset lainat ja osamaksut ovat ajankohtaisia.

6.2 Opinnäytetyön prosessi

Opinnäytetyön aihe oli itselläni selvä jo pitkään, mikä omalla tavallaan helpotti opinnäytetyön kirjoittamista. Tutkimusaihe on ajankohtainen ja ollut esillä eri tavoin koko prosessin aikana. Opinnäytetyön kirjoittamista hankaloitti aineistoin vähäisyys siitä ikäryhmästä, josta olisin halunnut tutkia aihetta enemmän, eli nuoret. Kirjoittamisprosessin aikatauluttaminen tuotti hankaluuksia, mutta kokonaisuudessaan kirjoittaminen eteni sujuvasti ja itselle sopivalla tavalla.

LÄHTEET

Fine.fi (2019). Maksuhäiriömerkinnän vaikutus vakuutus- ja pankkipalveluihin. Viitattu 2.11.2021 <https://www.fine.fi/julkaisut/julkaisu/maksuhairiomerkinnaan-vaikutus-vakuutus-ja-pankkipalveluihin.html#>

Henriksson S. & Leinonen A (2018). Railakas rahakirja. Helsinki: Into Kustannus Oy

Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Hughes S. (2018). Maksuhäiriö ei ole vuokrasuhteen este. Viitattu 3.11.2021 <https://vuokranantajat.fi/uutiset/maksuhairio-vuokrasuhteen-este/>

Kaukonen H. (2018). Luottotiedot tarkistetaan työhaussa yhä useammin- tällaiset ovat työnhakijan oikeudet. Viitattu 3.11.2021 <https://duunitori.fi/tyoelama/luottotiedot-tarkistetaan-tyonhaussa>

Kela (2021). Opintolaina. Viitattu 2.11.2021 <https://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina>

Kuluttajaliitto (2016) e. Pieni talousopas. Viitattu 3.11.2021 <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/pieni-talousopas/>

Kuluttajaliitto (2017) d. Velkaopas. Viitattu 2.11.2021 <https://www.kuluttajaliitto.fi/uploads/2020/10/a4ba1b76-velkaopas.pdf>

Kuluttajaliitto (2021) a. Maksuhäiriömerkintä. Viitattu 23.9.2021 <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/maksuhairiomerkinna/>

Kuluttajaliitto (2021) b. Velkaantuminen ja maksuhäiriöt. Viitattu 23.9.2021 <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/velkaantuminen-ja-maksuhairiot/>

Kuluttajaliitto (2021) c. Maksuhäiriömerkinnän vaikutukset. Viitattu 2.11.2021 <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/maksuhairiomerkinna-vaikutukset/>

L 11.5.2007/527. Luottotietolaki. Finlex. Viitattu 1.10.2021
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070527>

L 15.8.2003/728. Laki velan vanhentumisesta. Finlex. Viitattu 5.11.2021
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030728#V2>

L 25.1.1993/57. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä. Finlex. Viitattu 20.10.2021
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930057#L3P11b>

L 813/2017. Laki talous- ja velkaneuvonnasta. Finlex. Viitattu 5.11.2021
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170813>

Lindström, J. 2014. Luotonvalvonta ja saatavien perintä. 4., uudistettu painos.
Helsinki: Kariston Kirjanpaino Oy.

Niemi, M-L. 2014. Luotto-oikeus: luottotyypit, perintäprosessit ja takaisinsaanti.
Helsinki: Talentum

Oikeus.fi (2021). Velkajärjestely. Viitattu 23.9.2021
<https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely.html>

Orava J. & Turunen, O. (2016). Osta, vuokraa, vaurastu (5., uudistettu painos.).
Helsinki: Alma Talent

Suomen Asiakastieto (2020) b. Maksuhäiriötilastot. Viitattu 1.11.2021
https://www.asiakastieto.fi/media/press_room/1/releases/asiakastieto-maksuhairiotilasto-payment-default-statistics-2020.pdf

Suomen Asiakastieto (2021) a. Tietoa luottotiedoista. Viitattu 23.9.2021
<https://www.asiakastieto.fi/web/fi/kuluttajille/tietoa-luottotiedoista.html>

Takuusäätiö n.d. a. Luottotietojen tarkistaminen. Haettu 23.9.2021
<https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/maksuhairiomerkinta/luottotietojen-tarkistaminen/>

Takuusäätiö n.d. b. Velkojen maksukeinot. Viitattu 23.9.2021

<https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/>

Takuusäätiö n.d. c. Velkojen maksujärjestys. Viitattu 3.11.2021

<https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/velkojen-maksujarjestys/>

Takuusäätiö n.d. d. Maksusuunnitelma. Viitattu 4.11.2021

<https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/maksusuunnitelma/>

Työsuojelu.fi (2021). Luottotiedot. Viitattu 3.11.2021

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/oikeudet-ja-velvollisuudet-tyossa/yksityisyyden-suoja/luottotiedot>

Ulosottolaitos (2021). Mitä voidaan ulosmitata. 5.11.2021

<https://www.ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/tietoavelalliselle/mitavoidaanulosmitata/palkkajatoistuvaistulo.html>

LIITTEET

LIITE 1 Saatekirje

Hei,

Olen Arezu Azarakhsh ja opiskelen Vaasan Ammattikorkeakoulussa oikeushallintoa. Opinnot ovat edenneet siihen pisteeseen, että nyt on ajankohtaista kirjoittaa opinnäytetyö ja tähän tarvitsen sinun apuasi. Opinnäytetyöni käsittelee maksuhäiriömerkinnän ja luottotietojen menettämisen vaikutusta nuorten elämässä. Tarkoitus on selvittää minkä ikäisenä luottotietorekisteriin on kirjattu merkintä ja miten tämän myötä elämäsi on muuttunut ja mahdollisesti vaikeutunut.

Kysymyksiin voit vastata vapaasti omin sanoin eikä vastausten tarvitse olla pitkiä. Kysely toteutetaan anonyymisti sekä vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Aikaa kyselyn vastaamiseen tulisi varata 5-10 minuuttia.

Vastauksista kiittäen,

Arezu Azarakhsh

LIITE 2 Kyselylomake

1. Minkä ikäinen olet?
2. Sukupuolesi?
3. Minkä ikäisenä sait merkinnän luottotietorekisteriin?
4. Onko maksuhäiriömerkintä edelleen luottotietorekisterissä?
5. Miten maksuhäiriömerkintä on vaikuttanut elämääsi? (esim. asunnon vuokraaminen, erilaiset sopimukset, puhelinliittymän avaus yms.)

